

== „Novi Čas“ izhaja: ==

dokler bo mogoče in za časa
vojske ob sredah in sobotah ob
3. urah popoldne.

Odgovorni urednik: Anton Šinajc.

Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

NOVI ČAS

== „Novi Čas“ stane: ==

8 vinarjev,

dokler je vojska v naši deželi.
Prodaja se v Knjigarni K. T. D.
in po trafikah.

Oglasi po dogovoru.

Upravništvo je v Gosposki ulici št. 6
druga dvorišče.

Lastnik: Konsorcij „Novega Časa“ v Gorici.

Laški napadi ob Soči zopet odbiti.

Naše ljudstvo — višek požrtvovalnosti.

V nemškem listu smo čitali prejšnji teden, kako poroča častnik z našega južnega bojišča v gorah prijateljem domov med drugim: »Domače prebivalstvo je ideal, je višek požrtvovalnosti«. Stori vse — hotel je reči — kar more, da gre vojaštvu na roko, da mu pomaga, da mu dela bivanje tukaj prijetno in ljubo.

Malo preje je isti nemški list prinesel poročilo z italijanskega bojišča in sicer zopet iz krajev, kjer bivajo Slovenci. Pravi med drugim: »Čudovito dela tu domače prebivalstvo, katero preveva najvišji duh požrtvovalnosti in junaštva. Staro in mlado, starčki, žene in dekleta in dečki, saj moške so tudi na vojski, vse pomaga v najhujšem ognju, na najbolj nevarnih krajih. Seveda smo jim hvaležni, a kaj takega se mora videti. Sinoči nam je prinesla celemu strelskemu roju neka komaj 14-letna deklica 21 krat vodo, ki smo jo vsi zaželeli.

Pravijo nemški vojaki, ki so ob izbruhu vojske z Italijo vozili skozi Dolnjsko, kako so jim naši ljudje prihajali nasproti ter jih pozdravljali z vso ljubeznijo ter jim dajali, kar si je moglo v sedanjih razmerah sreč poželeti. Pisali so zopet nemški vojaki poročila domov, kjer omenjajo, kako so jih slovenske množice na Gorenjskem ob postajah sprejemale, obsipale s cveticami in jih pogoščale. Gledamo mi z lastnimi očmi tukaj, kako rado bivajo ranjenci prvo zdravniško pomoč prihaja naše ljudstvo na mesto, kjer do da jim daruje različna krečila, mleka, vina itd.

Na celi črti je slovensko ljudstvo pri vojaku, ki mu brani domovino. Tega branitelja ljubi, moli zanj, trepeče za njegovo življenje in mu služi ter mu daje vse kar more, da bi ga Bog obvaroval na straži proti zavratanemu Lahu. Ni čuda potem, da mu vojak, če opazi morda znake bojazni, krepko, odločno in z ljubeznijo zatrja: Ne boj se brate; dokler smo tukaj mi, Lah ne pride sem!

Toda požrtvovalnost našega ljudstva me izvira samo iz spoznanja, da gre za eksistenco njegovo in njegovega slovenskega domovja, ampak iz globokega zavedanja, da treba storiti in žrtvovati vse, da se ohrani naša skupna domovina, naša habsturška monarhija.

Naše ljudstvo je bilo ravno tako požrtvovalno pred letom dni, ko se je Italija še hlinila zaveznicu naše države. Kako navdušeno so šli tedaj naši mošje in fantje na boj za brambo domovine na severu! Kako požrtvovalno je naše ljudstvo prispevalo za Rdeči križ, za vojnopomožne namene! In to v razmerah, ki jih ne bomo mogli nikdar pozabiti...

Pa Božja previdnost se kaže povsod!

Nemci v nemških listih pišejo sedaj, da preveva »naše slovensko ljudstvo najvišji duh požrtvovalnosti in junaštva. Staro in mlado, starčki, žene in dekleta in dečki, vse pomaga v najhujšem ognju, na najbolj nevarnih krajih«. Kako se je njih sodba tekoma enega leta spremenila!

Niso nas poznali! Slovensko ljudstvo si je vedno enako. K njegovemu življenju in čuvstovanju spada že od nekdaj tudi ljubezen do vere, do doma in cesarja. Sedaj imajo priliko gledati in proučevati vse to tisti, ki so nas preje poznali samo po imenu in iz predalov nam zagrizeno-sovražnega časopisja. In ko gledajo od blizu naš dom in ljudstvo, ki v njem prebiva, tedaj se čudijo in se dvijo. Kaj takega niso še videli nikjer — tu je višek požrtvovalnosti!

Ti pa, slovenski rod ob Soči, ki braniš s krvjo svojih najboljših sinov mejo cesarstva proti sovražnikom na severu in jugu ter tu ob svoji Soči, ljubi, delaj in se žrtvuj brez meje in konca naprej v smislu svojega starodavnega gesla: Vse za vero, dom, cesarja!

Soča — grob laških armad.

Soča je te dni po velikem deževju narasla, da jo je strašno gledati. Popolnoma nenavadno v tem letnem času, kjer smo drugače imeli vročino in sušo. Mordre barve nima več; postala je rjavkasta, vmazano-bela, siva. Struga njena je polna. Tako se peni čez skale in pečine, šumi in buči, da ne slišiš ob njenih bregovih niti pokanja kamonov niti treskanja šrapnelov in granat.

Kakor da bi se pripravila, čistiti naše gore mrtvih trupel sovražnikov! Grozanski grob jim prireja. Besede Simona Gregorčiča se čudovito izvršujejo:

»Kar boče shranjenih vodá
V oblakih Tvojega nebá...
Tačas prodrvi vse na dan,
Narasti, vskipi v tok strašan!...
Ter tuje, zemlje - lačne, vtopi
Na dno razpenjenih valov!

Pod Krnom, pri Tolminu, pri Plaveh, pri Gorici, pri Zagradu — tisoči laških vojakov so že našli svoj grob. Sočini valovi so se mešali z njih krvjo, da so se daleč navzdol rudečili; njih trupla pa so padala v njene globine in globoko v njih v zadnjih sunkih zdrgetala. Sedaj jih meče iz seče in odnaša proč, v veliki skupni grob — Jadranskega morja.

Proti Soči so Italijani obrnili pet armadnih zborov in sicer št. 1, 2, 4, 6 in en kavalerijski zbor, kar izda najmanj 1.200.000 mož. Ogromna moč! Čete so zbrane iz vseh delov Italije. Če primerjamo naše moči, pride na vsakega naših vojakov najmanj 4 včasih celo 5 laških.

Italijani so mislili, da bo šlo silno laško. Tako so našli pri nekem ujetem laškem adjutantju bojno povelje: »4. junija bomo vzeli planoto pri Doberdolu. Zgodovina bo imenovala ta dan »Bitka ob Soči«. — Lah so napadli, a bili so vrženi v Sočo nazaj. Tisoči so ašli tam ob Zagradu svoje smrti.

V noči na 9. junij je začel sovražnik delati pri Zagradu most; v pontonih je spravljal čez reko svoje alpince in srednjetaleske čete v skupinah po 20 do 30 mož. Sredi Sočine struge se tamkaj nahaja otok iz peska in gušča, sempatja poraščen z robido in drugim grmičevjem. Naši so Laha pustili na otok, kjer so se zbirali, da bjo od tam udarili na levi breg. Ko se jih je zadosti nabralo, pa so jih zjutraj ob petih naši skanoni pozdravili.

Most se je takoj razrušil; laške čete na otoku odrezane. Razpršile so se po otoku; vojaki so iskali zavetja pod trnjem in v grušču. Toda šrapneli iz naših topov so prehajali iz enega konca otoka na drugi in zopet nazaj. Vse je ostalo mrtvo na otoku. »Otok mrtvih« ga odslej naši imenujemo. Nekateri so se hoteli rešiti s plavanjem; a tudi nje in čolne je dosegal naš ogenj. Soča pa je valila mrlične naprej proti morju.

Kako je bilo pri Plaveh, je bilo v »Novem Času« že zadnjikrat opisano. Naj k temu sledi še nekaj.

Laških topov cenijo tam na 250. Početkom junija so ti svoja žrela obrnili proti tamošnjim višinam. Ko toča so prihajale laške granate in šrapneli. Laška artilerija je na vsako goro na naši strani pri Plaveh zmetala 1500 do 2000 granat. V Paljevu je bilo kakor v peklju. Toda Lah so slabo streljali, ali prekratko ali pa na slaba mesta. Mislili so pa da so naši vsi raztrgani, zato je laška brigada 43. in 44. pešpolka naskočila. Odnela je krvave glave. Dalmatinci pa so imeli ves tisti dan samo pet mrtvih.

13. junija so Italijani zopet napadli. Ponoči in podnevi so naskakovali. Tedaj so konečno naši skočili iz strelskih jarkov

in izvršili protinapad. Prišlo je pri tem do strašnega boja na nož, mož na moža! Italijani so zbežali. Nekega jutra je ležalo pred našimi žičnimi ograjami 1500 mrtvih Italijanov. Med njimi je bil tudi general Airenti, poveljnik ravenske brigade, en polkovnik in več višjih častnikov. Uspeha Italijani niso mogli doseči nobenega.

27. maja in 7. junija je, kakor znano, sovražnik izvršil veliko napadov severno in severozapadno od Gorice, na naše postojanke od Sabotinu in podgorskih višinah. 300 italijanskih topov je naperjeno tukaj proti našim hrabrim vojakom. Delovati so začeli posebno naslednje dni. 1017 granat je padlo na eno samo mesto.

Dne 9. junija je napadla ena cela brigada. Par dni prej so bili napadi na Sabotin odbiti. Tudi sedaj je bila sovražna premoč ob naših četah vržena nazaj. Pustili so Laha do žičnih ovir. Potem pa so začele naše strojne puške. Od strani pa jih je napadla naša artilerija. Padali so po tleh kot muhe; kar jih je ostalo so tekli nazaj, pri tem pa so šli v ogenj laških strojnih pušk, ki so ostankle decimirale. Vsa brigada se je nato daleč nazaj pomaknila. Boj je bil začel proti pol desetim zvečer, v pol ure je bil končan. Ko so naši vojaki 10. jun. zjutraj gledali na polbočje pred seboj so je videli pokrite na dolgo in široko z mrličji, ranjenci, puškami in strelivom. Italijanske zgube so bile ogromne. 12 avtomobilov in mnogo voz je cel dan odvažalo njih ranjence. Naše patrulje pa so javile, da je še cel gozd poln mrličev.

Tako gre naprej od Krna do morja. Kadar slišimo gromenje topov; kadar vidimo ponoči v naši bližini bliske iz njihovih žrel ter svetlobne granate v zraku — naša zavest nam pravi: Italijani so zopet tepeni. Soča pa čisti naše gore njih trupel, ko jih odvaja proti jugu v ogromni grob našega morja.

Svetovna vojska.

Vojska z Italijo.

Prošli dnevi so bili na tem bojišču zelo krvavi. Po večdnevni obstreljevanju ju s topovskim ognjem so Lah naskočili na celi fronti ob Soči naše postojanke, a se imeli povsod izredno velike zgube in prav nikjer niti najmanjšega uspeha.

Dunaj 30. junija. Po nekaj dnevih odmoru so pričeli Italijani z živahnejšo ofenzivo na fronti ob Soči. Predčerašnjem so naše čete odbile sovražni napad pri Plaveh. V okrožju Zagrada in Tržiča je sledil v pretekli noči po malih, brezuspešnih poskusih splošen napad, ki je pa bil vsepovsod odbit. Enako brezuspešni so bili napadi danes zjutraj pri Selcah in Tržiču. Artilerijski boji trajajo na celi črti in so posebno pri Soči zelo ostri.

Dunaj, 1. julija. Včeraj popoldne je bil sovražni napad ponovljen po več infanterijskih divizjah naperjen proti viš nam doberdolske planote Povsod so bili Italijani vrženi nazaj z največjimi zgubami. Glavni napad sovražnika je bil izvršen na fronti ob Zagradu na hrib Kosič, severno-zapadno od Zrčiča pri Selcah in Vermelijanu je udrl sovražnik v naše sprednje jarke. Protinapad naše zmagovalne infanterije je pa sovražnike vrgel spet nazaj v nižave. Vznožje hriba Kosič je pokrito z trupli sovražnika ravno tako so se izjalovili napadi vzhodno od Zrčiča ter severno-zapadno od Zagrada kakor tudi manjši napadi obostje pri Gorici. — Po tem sovražnem napadu je nastal mir. Z vznešenim duhom vzdržujejo naše zmagovalne čete svoje pozicije Severno-zapadno ob meji Korške se nadaljujejo topovski boji.

Izmenjava vojnih ujetnikov med Italijo in Rusijo. — Iz Petrograda poročajo dne 30. junija v Monakovo. Italijanska

vlada je predlagala v Petrogradu naj bi se avstrijski ujetniki laške narodnosti v Rusiji izmenjavali z avstrijskimi ujetniki slovenskih narodnosti v Italiji.

Kako se Italijani izgovarjajo radi svojih neuspehov. — Italijani ne morejo naprej. Tega niso pa oni krivi, ampak drugi, avstrijski vojaki pač tudi ne, ker bi bilo za Italijo sramotno; torej je kriva tega meja sama. Avstrija ima mnogo boljšo mejo proti Italiji, kakor pa Italija proti Avstriji. Tukaj je krivda laških neuspehov.

Prostovoljci proti Italiji. — V Dalmaciji se je javilo mnogo mož in fantov za prostovoljce proti Italiji. Iz drniške in prominske občine se jih je že javilo 500, ki so se oddali v ta namen vojaški oblasti.

Kako sodijo Italijani o naših mejah. — »Comiere della Sera« piše sledeče: Utrdbe ob avstrijski meji so tako goste in tako strašne, da je nemogoče vojsko tako voditi, ki bi omogočila hitrejšo napredovanje. Pred nami stoji sijajno branje v zid, ki nam zapira vsa pota. Če hočemo zmagati, moramo predvsem ta zid predrati.

Hud potres v Italiji. — Pri Terni se je zemlja dvakrat močno potresla; škoda je velika, toda prikrivajo jo, ker se v tem mestu nahajajo velike tvornice jekla in orožja. Dunneva se, da so ravno te tvornice zelo poškodovane.

Srbij in Drač. — Zadnjikrat smo poročali, da so prišli Srbi v Drač ob Jadranskem morju in ga zasedli. Švicarski listi poročajo, da so Srbi mesto proglasili kot del srbskega kraljestva.

Črnogorci v Skadru. — Iz Rima poročajo 26. junija, da je črnogorski general Vukotić na čelu svoje vojske ukoral v Skadru. Dva dni pozneje 28. junija pišejo listi v Luganu v Švici, da so Črnogorci zasedli tudi sv. Ivan meduanska. Sedaj korakajo proti Lestu, kjer morda pride do kakega prerakanja z Italijani.

Veliko neurje v Italiji. — Veliki nalivi in grozne nevihte so obiskali pred osmimi dnevi kraje v Genovi in ob Rivieri. V mnogih krajih so polja poplavljana, ceste posebno v okolici Genove razdejane, celo železniški promet se je moral tukaj prekiniti. Ponesrečilo se je tudi mnogo oseb. Škoda cenijo na 16 milijonov lir.

Avstrijsko-ruska vojska.

Z vsakim dnevom imajo Rusi vedno manj gališkega ozemlja v svojih rokah. V dokaz temu hitremu prodiranju priobčujemo uradno poročilo o galiških bojih:

Dunaj, 1. julija. V vzhodni Galiciji se nadaljujejo boji ob Gnili-Lipi vzhodno od Lvova. Naše čete so na višinah vzhodno od Gnile Lipe napredovale na več višinah in udrele v sovražne postojanke. Ravnotako se je posrečilo zavezniškim četam navzdol po Rohayu u doseči vzhodni breg. Ob Dnjestrju vlada popoln mir. V okraju Viepri smo zasedli Zamosc. Višine severno od n. žine Tanew smo v vsej dolgotrajni zasedbi. Zapadno Visle so sledile naše čete uinkajočemu se sovražniku do pred Tallowa.

Skupni plen pod avstrijsko-ogrskem vrhovnem poveljstvu bojujočih se čet znaša v juniju: 521 častnikov, 194 000 mož, 93 topov, 354 strojnih pušk, 78 municijskih voz, 100 poljskih železniških voz itd.

Dunaj, 2. julija. Zavezniškim četam se je pod poveljstvom generala Lissingen posrečilo osvojiti vse ruske postojanke ob Gnili-Lipi in vreči sovražnika nazaj. Ujetih je bilo pri tem 7.760 mož in 18 strojnih pušk.

Na nemško-ruskem in nemško francoskem bojišču se ni zgodilo v tem času ničesar bistvenega. — Na Ruskem so Nemci meseca junija ujeli 27.695 mož, med temi 121 častnikov, 7 topov, 52 strojnih pušk in veliko drugega materijala.

Priznanje Nemcev o junaštvu Slovencev.

V graškem listu »Tagespost« z dne 30. junija čitamo prav lepo priznanje o hrabrosti in junaštvu slovenskih vojakov, ki se skrpno z drugimi narodi bojujejo za svojo rodno zemljo. Tozadevno pravi vojni dopisnik istega lista: »Moram omeniti še eden narod, o katerem so listi nam nasprotnih štirih držav marsikdaj krivo brdili, da je ta narod šel le s hladnim srcem v boj: S l o v e n c i. Oni Italijani pa, ki so v teh dosedanjih bojih imeli opravka z njimi, so na lastni koži izkusili, kaj je resnica na tej trditvi. Navohtnjeni s sveto jezo so šli ti Jugoslovani v boj proti vsemu, kar je laškega, tako da njihovi poveljalki govore le v izrazih najvišje pohvale o njih.«

Kako slabo so bili Italijani o nas podučeni, nam pokaže vest, ki jo je prinesel še pred laško vojsko neki italijanski častnik, ki je pisal, da vsi Slovenci na Gorickem in Kranjskem komaj čakajo na laško odrešitev. Mi sami smo se temu smejali, smo hrepeneli po onem trenutku, ko napoči dan, da z nožem v roki obrabujemo z tistimi Italijani, ki s poželjivo roko segajo po naši ljubljeni domovini. **Kakor je bila naša žalost ob priliki nesrečne smrti ranjkega prestolonaslednika, v katerem smo videli kot Habsburžanu svoj dom in svojo srečo, nepopisljiva, ravno tako neizrečeno navdušenje je zavladovalo v srcih vseh Slovencev brez vsake razlike, ko je napočil dan krvavega boja z verojemno Italijo, ki se je deset mesecev pripravljala, da za našim hrbtom uniči avstrijsko monarhijo in s tem vse naše upanje do svojerodnega življenja. Naši fantje in naši možje so šli v boj kot razjarjeni Levi in oni so nam v zvezi z drugimi avstrijskimi narodi v prvi vrsti z brati Hrvatimi porok, da ne vdobi Lahi niti peči naše zemlje, one zemlje, ki je napojena s krvjo naših dedov.**

Veseli nas, da iz takega mesta, ki do sedaj našemu narodu ni bilo naklonjeno, slišimo take besede. Ko bodo naši vojaki videli, da zasije tudi njihovu narodu doba pravičnosti in enakopravnosti, bodo šli v boj z večjim veseljem, še z večjim navdušenjem, kot nobeden drugi narod v naši Avstriji.

Kako so se obnašali „osvoboditelji“ v okolici Krmlna.

Kako vojaški vojaki »rešujejo« Italijane iz avstrijskega »jarma« nam jasno kaže naslednje poročilo:

V Farri so poskušali laški konjeniki odžagati cesarjevemu kipu glavo, ko pa to ni šlo so spomenik prevrgli, tako da je sedaj glava odletela. Neki laški jezdec jo na to pobere in z veseljem vpitjem zdrija z cesarjevo glavo v nahrbtniku proti svojemu oddelku. Porušenje tega spomenika se je seveda primerno slavilo ob z vinom obloženi mizi, kjer ni manjkalo visokih in ošabnih govorov. Pijani jezdec so zagotavljali okoli stoječim ljudem, da bodo opravili v bodočnosti na isti način kot s cesarjevim kipom z vsakim Avstrijcem.

V Krmlnu so vkorokali bersaglieri na poseben slavnosten način. Novega župana so pripeljali kar s seboj; obdan od drugih častnikov je prišel v mesto na čelu enega bataljona med zvokom godbe in vriščem laških vojakov. Ta župan se imenuje Perusini dobroznani irridentist, ki je pred izbruhom vojne utekel v »belaženo« Italijo. — Sedaj so pravega župana odstavili ter odpeljali v notranjost Italije. — To so je seveda slavilo spet pri velikem banketu, čigar konec je bil ta, da so šli vsi na glavni trg, kjer stoji kip avstrijskega cesarja Maksimiljana I.; tu so spomenik podrli in ga odpeljali proč.

Tudi v Sv. Lorencu pri Mošji niso bili Italijani nič boljši. Staremu tamošnjemu gosp. župniku so laški vojaki z udarcem potisnili klobuk čez ušesa, ker jim ni hotel dati zaželenih informacij. Izpraševali so ga na to dalje, a ker se še vedno ni hotel jim udati, so ga med udarci s puškimi kopiti odpeljali v zapor. Vsak drugi, ki se je ogorčen izrazil vsled tega surovega nastopa, je bil zvezan in enako odpeljan v zapore.

Novice.

Poziv občinstvu. — Dogaja se, da vojaki tudi drugače znane osebe pozivljajo, naj se izkažejo, kdo so. Morda se marsikateremu taki pozivi zde neprijetni, vendar naj vsakdo pomisli, da so vsekar desetkrat potrebnii in umestni. Boljše je, da v tiseč slučajih taki pozivi od strani službojočih vojaških organov nimajo nobenega uspeha, kakor da bi v enem samem slučaju oseba spregledana, ki res voluni in radi tega v stanu nam napraviti neizmerno škodo. Zatorej naj vsakdo rad in prijazno poda pojasnila, ki se od njega zahtevajo.

Kobariški dekan veleč. gospod Jurij Peterel ni bil ustrejen. Italijansko časopisje je sicer pisalo, da je bil kot vohun usmrčen, toda laški civilni komisar v Kobarižu je pisal, kakor poročajo v Luganu v Švici, vikarju v Cragliju, da dekan še vedno živi in se nahaja navzlic svoji starosti pri najboljšem zdravju. Dotični komisar povdarja tudi, da ni bil v celem dotičnem okraju nobeden župnik ustrejen.

Italijanske bombe pri Divači. Laški listi zelo proslavljajo uspehe laij nov v zraku. Tak »uspeh« so do egi tudi pri Divači. V noči od 16. do 17. junija je neki italijanski aeroplan hotel bombardirati vlak, ki je ravno prišel v postajo. Ko so naši aeroplan v zraku začuli, so luči povsod pogasili. Sedaj so Italijani pričeli metati bombe. Pet so jih vigli. Potem so ubežali, ker so jih naši pričeli obstreljevati. Laški generalni štab je tak j pisal v svet, da sta kolodvor in železnica v Divači razdejana. Kaj pa je bilo pravzaprav? Od vsega bombardiranja ni bilo nič drugega zapaziti kot pet lukenj v kraški zemlji. Najbližja luknja je bila oddaljena od železnice 200 metrov.

Najnovejši razglas glede dopisovanja. Štev. 5916 - 15.

RAZGLAS.

Vsled odloka c. kr. namestništva z dnem 25. junija t. l. Pr. št. 545/5 se daje v splošno znanje, da stopijo za privatni pisemski promet naslednja določila v veljavo.

1. Strogo je prepovedano komurkoli pisati o predmetih vojaške narave, četudi dozdevno nedolžne vrste, kakor prihod ali odhod častnikov, izvršenc nastanjenega vojaštva in drugo. Razširjevalci takih vesti se izpostavljajo najhujši kazni tudi v tem slučaju, da nimajo pri tem nikakega slabega namena.

2. Vsa pisma se morajo oddajati odprta.

3. Na vsakem pismu mora biti napisan odpošiljatelj (ime in priimek kakor tudi natančni naslov stanovanja). Tozadevno pomanjkljiva pisma se ne bodo odpravljala.

Gorica, 1. julija 1915.

C. kr. vladni komisar:

Dandina.

Veljavnost nemškega denarja. V ozemlju naše države se nahaja tudi mnogo nemškega vojaštva; ker imajo nemški vojaki svoj denar, zato je odredilo c. kr. finančno ministerstvo z razpisom 5. junija t. l., da se nemške novce in bankovce sprejema do preklica za sprejemno vrednost 1 marka = 1 krona 25 vinarjev v vplačilo in zamenjavo.

Občinska zastopa v Kopru in Piranu razpuščena. C. k. namestništvo v Trstu je razpustilo koperski in piranski občinski zastop. V sporazumu z istrskim deželnim odborom je poverilo vodstvo občinskih poslov v obeh občinah političnim uradnikom. Za občinskega upravitelja v Kopru je bil določen okrajni komisar Leon vitez pl. Klodt Sabladoiški, za občinskega upravitelja v Piranu pa Pavel di Gaspero.

Župnik Svaton pred deželnim sodiščem v Celovcu. Kakor smo že svoj čas poročali, so vojaške kazenske oblasti postavile postopanje proti župniku Svatonu, in sicer na podlagi razsodbe vrhovnega domobranskega sodišča. Kazensko zasiedevanje je potem začelo državno pravdnništvo v Celovcu, ki je dvignilo proti župniku Svatonu obtožnico. V sredo dne 23. t. m. se je vršila pred deželnim kot kazenskim sodiščem razprava, ki je končala s

popolno oprostitvijo. Župnik Svaton je bil edini, ki je bil obsojen, seveda obsojen po nedolžnem.

50.000 lir za prvo avstrijsko zastavo. Iz Lugana v Švici poročajo 25. junija, da je Italijan Clerici položil 50.000 lir kot nagrado tistim laškimi vojakom, ki bi si osvojili prvo avstrijsko zastavo. Načelnik laškega generalnega štaba Cadorna se mu je v javnem pismu za to vzpodbudo zahvalil.

Iz hrvaškega sabora. V seji 15. junija je interpeliral poslanec Radič glede razmer v Dalmaciji. Utemeljeval je sedeče: »V vojski proti Srbiji so pokazali Hrvati, da hrvaško vprašanje ne bo rešeno od Srbije, ampak v okviru monarhije od Hrvatov samih. To bodo Hrvati dokazali tudi proti novemu sovražniku. Do sedaj so bili Hrvati na škodo monarhije zastavljeni in izrečeni Italijanom. Tako se namreč vlada, kakor je nekdaj rekel, v Dalmaciji.« — Nadalje je posl. Radič opozarjal na napačno politiko v vprašanju glede Adrije. »Avstrija je hotela imeti Nemce ob Adriji, Mažari zopet so hoteli imeti mažarsko morje. Te napake se morajo sedaj popraviti. Hrvati bodo svojega kralja povzdignili do neba, če bodo jednakoopravni z drugimi. Oboroženo hrvaško ljudstvo se bje za svojega kralja in za se.« — Potem je govornik slikal razmere v Dalmaciji, kjer se občinska zastopstva razpuščajo in najboljši sinovi preganjajo, dočim oblasti niso videle, kako v Zadru iredenta cvete in prav odlikovani, dasi so veleizdajalci proti Hrvatom. Sedaj je prišel čas, ko mora priti notranje osvobojenje, kjer se mora vsa dosedanja krivica popraviti.«

Dalmatince. — Plašljivcu, ki se je bal, da vderejo Lahi zdajdaj v naše mesto, je odgovoril junaški Dalmatincec: »Ne bojte se! Dok ima odvje Dalmatinaca, neče vrag deči simo!«

Darovi za goriške begunce (l. izkaz): Podporno društvo za bolne duhovnike v Gorici 200 K, Dr. A. Pavlica 20 K, N. N. 200 K, mons. Janez Murovec 40 K, D. Srebernič 20 K, A. Rutar, ekonom in knjižničar centr. bogoslovnice 6 K, žč. sestre N. D. 5 K in razno perilo, Josipina Znidarčič nabrala 7 K in razno obleko, Jos. Vimpoišek razno obleko, p. n. gospica Irma Pirjavec razno obleko. Bog vrni vsem.

Narodna tiskarna javlja p. n. občinstvu, da je vedno odprta, tako da lahko sprijema dela vsake vrste.

Novice iz mesta.

Zadnje dni prejšnjega tedna je zavladoval v Gorici precejšni strah radi nenavadnih gostov, ki so se vanjo prikradli. Imel smo priliko seznaniti se v neposredni bližini z laškimi granatami in šrapneli. To je vplivalo na ljudi tako, da so mnogi mesto zapustili. Danes pa izgleda mesto zopet — kot navadno.

Ljudje so dosedaj pravzaprav dvakrat bežali iz mesta. Prva selitev se je vršila ob času vedno bolj rastoče napeitosti z Italijo in ob izbruhu vojske z njo. Tedaj so odšli vsi oni, ki jim je radi posebne varnosti to zapovedala višja oblast in bojzljivci.

Vseh skupaj ni bilo ravno mnogo, vendar pa spada k njim tudi naš deželni odbor. Življenje v mestu je radi tega ostalo isto kot prej. Drugi beg se je izvršil prejšnji teden, ko so Lahi pričeli pošiljati svoje šrapnele in granate na naše glave. Treskalo je, luknje so se kazale v zidovih, šipe so se sem pa tja razbivale, kroglice so skakale po cestnem tlaku, vznemirjajoče novice so kar vstajale in se širile — ljudje so se pričeli bati za svoje življenje in odhajali so trumoma proč navzlic dežju in nalivom.

Sedaj pa je spet vse kot prej. V mestu so ostali tisti, ki se ne bojijo vojske z Lahi, ki se tudi ne bojijo laških šrapnelov in granat. Mi mislimo, da bi ti zapustili mesto samo še v enem slučaju — namreč

če bi Lahi prišel v Gorico, toda to se ne bo zgodilo, zatorej ostanejo, če Bog da, tudi nadalje v mestu. Če bo kaka sila, pojdejo morda v kleti — ampak ne iz mesta.

V predpoldanskih urah je po ulicah zelo živahno. Solkanke dohajajo v mesto, kakor druga leta. Na padanje šrapnelov so se privadile. Njih treskanje jih vznemirjale v toliko, da si rečejo: »Me že bo Bog varovalo. Sicer pa gredo vsaka po svojih opravih bodisi v mesto, bodisi na polje. Žene iz Sempetra, Bilj, Vrtojbe itd. nosijo mleko, sadje in zelenjavo prav tako na trg, kot poprej.

Res čudovito je, kako človek pozablja na nevarnosti, v katerih se vsak trenutek nahaja. Imeli smo priliko opazovati naše dečke, ki so kakih 100—200 m oddaljen v gruči gledali, kako pokajo pred njimi šrapneli, kakor hitro se jim je zdelo, da šrapnelov, ne bo več, pa so kakor za stavo planili tja, kjer so prejšnji razpočili in pobirali so kroglice kakor bi bile črešnje, zbirali kose šrapneljskih jeklenih ovojev, pred vsem pa stikali za ovoji in vžigalniki samimi. Jeklo je še tako peklo, da ga niso mogli držati v rokah, ampak v svoje robce so je ovijali in odhajali. Junak je bil tisti, ki je našel cel šrapnelov ovoj in vžigalnik.

Občudujmo previdnost Božjo. — Redovnica molj pred Najsvetejšim v stranskem kotu. Ko je že dolgo molila se preloži — sama ne ve zakaj — k drugemu oknu. Še ni bila tam, kar poč sovražni šrapnel in smrtonosno železje se zarije v tla ravno na tistem mestu, kjer je ona prej klečala. Ko bi bila ostala tam, na mestu bi bila mrtva.

Zopet druga redovnica — usmiljenka gre popoldne počivat, ker jo čaka ponočna služba pri ranjenih vojaki. Sama ni vedela zakaj, a zgodilo se je samo tisti dan, da se vleže ne v svojo lastno, ampak v posteljo svoje tovaršice. Kmalu na to predere šrapnel njeno postelje in tla pod posteljo. Ušla je gotovi smrti.

Krščanski gospod se pelje po opravi iz mesta. Tik mesta se razpoči sovražni šrapnel ravno nad njegovo glavo ter sipa svojo morilno vsebino na vse strani. V tisti nevarnosti vzdihne: »Jezus, Marija, varujta me!« In glej čudo! Ne gospoda, ne konja ni zadela niti ena kroglica, če tu li je okoli in okoli voza kar deževalo iz razpočenega šrapnela. — Vse to se je zgodilo te dni v našem mestu.

Meseca maja in junija se je po naših cerkvah veliko molilo k Mariji in presv. Svcu Jezusove. Ravno meseca maja in junija so se izvršile tako slavne zmage naših čet v Galiciji, kakoršnih bi si po človeško ne bi dlužni n hče pričakovati. — Tudi h navski Lahi, ki so se baje bahali, da morajo dne 24. junija v Gorici kositi, v Trstu pa večerjati, so še vedno tam, kjer so bili pred jednim mesecem, čeravno so nis takorekoč nepripravljene zavratno napadli. Al ni tu očito Božja pomoč? Za to, rožaki, le še molimo zaupno, da bomo rešeni!

Najnovejše vesti.

Dunaj, 2. julija. Včeraj se je ponovil sovražni napad na Doberdobsko planoto. Po večernem pripravljanju po topovskem ognju, je večkrat napadla infanterija naše postojanke med Zdravščino in Vermeglianom. Malo prej so Lahi del obmostja pri Gorici z manjšimi silami napadli, toda bili so tukaj kakor ob Krnu vrženi nazaj. Naše vrle čete so ostale kakor prej na svojih prvotnih postojankah. Topovski boji pa trajajo še dalje na vseh frontah.

Širite Novi Čas.

Knjigarna Katoliškega tiskovnega društva

priporoč slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo knjig, papirja, tiskovin itd. ter zagotavlja svoje cenjene odjemalce točne postrežbe.